ภาคผนวก ก

ประวัติ และผลงาน ของ เสงี่ยม สวัสดิสาร

ประวัติและผลงาน ของ เสงี่ยม สวัสดิสาร

ชื่อ - สกุล นางสาวเสงี่ยม สวัสดิสาร

เกิด ๒๔ พฤศจิกายน ๒๔๗๕

สถานที่เกิด อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ชื่อบิดา นายแสง สวัสดิสาร

ชื่อมารดา นางผึ้ง สวัสดิสาร

ลำดับอาวุโสในหมู่พี่น้อง เป็นบุคคลที่ ๘ ในจำนวนพี่น้อง ๘ คน

การศึกษา พ.ศ. ๒๔๘๔ ป. ๔ จาก โรงเรียนประชาบาล ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ. ๒๔๘๖ มัธยมปีที่ ๒ จาก โรงเรียนสุวรรณสาร อ.ทุ่งสง จ.นครศรีธรรมราช

พ.ศ. ๒๔๙๕ มัธยมปีที่ ๕ จาก โรงเรียนศึกษากุมารี อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

พ.ศ. ๒๔๙๖ ประโยคเตรียมอุดมศึกษา จาก โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช

พ.ศ. ๒๕๐๓ กศ.บ. วิชาเอก ภาษาอังกฤษ และวิชาภาษาไทย สาขามัธยมศึกษา จาก วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร

พ.ศ. ๒๕๓๔ นิติศาสตร์บัณฑิต จาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตำแหน่งทางวิชาการ บริหาร บริการ และหน้าที่อื่นก่อนเกษียณราชการ

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย
- หัวหน้าภาควิชาภาษาไทย
- ผู้ช่วยฝ่ายปกครองนักศึกษาวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม
- เจ้าหน้าธุรการการเงินของวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม
- กรรมการดำเนินการผลิตหนังสือเพื่อคุณภาพชีวิตและสังคม ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙
- วิทยากรพิเศษแก่กลุ่มพ่อค้านักธุรกิจ พยาบาลเกี่ยวกับการพูดเพื่ออาชีพ
- ให้บริการแก่หน่วยงานราชการ และเอกชนเกี่ยวกับเรื่องของภาษาไทย
- ที่ปรึกษาชมรมวรรณศิลป์ศรีสองแคว
- วิทยากรชมรมฝึกการพูดพิษณุโลก
- ลูกเสือสามัคคีรักษาดินแดน

- สมาชิกหน่วยบรรเทาสาธารณภัย
- กรรมการประชาสงเคราะห์แห่งประเทศไทย
- สมาชิกชมรมผู้สนใจประวัติศาสตร์เมืองพิษณุโลก
- กรรมการวางผังเมืองเทศบาลเมืองพิษณุโลก

เกียรติบัตร
- ครูภาษาไทยดีเด่นระดับอุดมศึกษา ปี พ.ศ. ๒๕๒๙
- ข้าราชการครูดีเด่นของจังหวัดพิษณุโลก ปี พ.ศ. ๒๕๓๑
- กวีกิตติมศักดิ์ประจำจังหวัดพิษณุโลก ปี พ.ศ. ๒๕๓๑
- รับเครื่องหมายเชิดชูเกียรติครูผู้มีจรรยามารยาทดีเด่น " เข็มคุรุสดุดี " ปี พ.ศ. ๒๕๓๖

ผลงานทางด้านวิชาการ
- หนังสืออ่านระดับประถมศึกษา ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙
- วาทวิทยา
- วาทการสำหรับครู
- ภาษาศาสตร์เบื้องต้น
- วรรณคดีนิราศ : ปฏิทัศน์นิราศทวาราวดี

เครื่องราชอิสริยาภรณ์
๕ ธันวาคม ๒๕๑๑ จ.ม.
๕ ธันวาคม ๒๕๑๓ จ.ช.
๕ ธันวาคม ๒๕๑๙ ต.ม.
๕ ธันวาคม ๒๕๒๙ ท.ช.
๕ ธันวาคม ๒๕๓๒ ร.จ.พ

การรับราชการ
พ.ศ. ๒๔๙๗ - ๒๕๐๐ ครูโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช
พ.ศ ๒๕๐๑ - ๒๕๐๔ ครูโรงเรียนสันติราษฎร์บำรุง กรุงเทพมหานคร
๑ ตุลาคม ๒๕๐๕ - ๓๐ กันยายน ๒๕๓๖ ปฏิบัติหน้าที่ ณ วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก

ปัจจุบัน ข้าราชการบำนาญ

ที่อยู่ บ้านร่มแก้ว
บ้านเลขที่ ๘๓/๑๕ ถนนประชาอุทิศ อำเภอเมืองพิษณุโลก
จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐ โทรศัพท์ ๐๕๕ - ๒๔๑๐๗๖

ภาคผนวก ซ
คือน้ำผึ้งบุหงาลดามาลย์

คือน้ำผึ้งบุหงาลดามาลย์

รวมกวีนิพินธ์บางส่วนของ ผศ. เสงี่ยม สวัสดิสาร

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม
จัดพิมพ์เพื่อแสดงมุทิตาจิต
ในวาระเกษียณราชการ ผศ. เสงี่ยม สวัสดิสาร

กันยายน ๒๕๓๖

คำนำ

ไม่มีวิจิตรวลีใดๆ ที่เหมาะสมจะนำมาตั้งชื่อรวมผลงานกวีนิพนธ์บางส่วน ซึ่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ เสงี่ยม สวัสดิสาร สร้างสรรค์ไว้ให้อนุชนได้ศึกษาและชื่นชม คณะผู้จัดทำจึงขออ้างวลีทิพย์ของ คุณอังคาร กัลยาณพงศ์ ซึ่งสามารถรวมคุณลักษณะแห่งสุนทรียลักษณ์ทั้งมวลของกวีนิพนธ์เล่มนี้ มาเป็นแนวทางในการตั้งชื่อของหนังสือ

ในวาระการเกษียณราชการของท่านเจ้าของผลงานนี้ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม จึงจัดพิมพ์ขึ้นเพื่อแสดงมุทิตาจิตต่อกวีแก้วแห่งเมืองพิษณุโลกผู้รจนาและด้วยความซาบซึ้งว่าทุกวลีของท่านนั้นมีค่าล้ำ " คือน้ำผึ้งบุหงาลดามาลย์ " อันเป็นมนตราที่ตรึงใจสร้างความสำเริงอารมณ์แก่ผู้อ่านผู้ฟัง เป็นอมตะต่อกาลเวลาชั่วนิจนิรันดร์

ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม

๑๘ กันยายน ๒๕๓๖

บทเพลงสดุดีพระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักรี
เนื่องในวันครบรอบสองร้อยปี กรุงรัตนโกสินทร์

.....

ถวายบังคม ปฐมวงศ์ องค์กษัตริย์
เป็นร่มฉัตร ยิ่งใหญ่ แผ่ไพศาล
สร้างกรุงเทพ โดยธรรม สุขสำราญ
ประวัติการณ์ ปรากฏ เกียรติงดงาม
องค์สมเด็จ พระพุทธ ยอดฟ้า
จอมราชา กล้าหาญ ชาญสนาม
ทศพิธ ราชธรรม ล้ำลือนาม
ประกาศความ สูงส่ง วงศ์จักรี
องค์สมเด็จ พระพุทธ เลิศหล้า
สืบต่อมา บ้านเมือง รุ่งเรืองศรี
สมญานาม ขัตติย ราชกวี
ทั้งดนตรี รำฟ้อน ละครไทย
พระปรีชา สามารถ ฉลาดยิ่ง
ทรงเป็นมิ่ง ขวัญราษฎร์ ชาติสดใส
เริ่มมีธง สงฆ์มีธรรม น้อมนำใจ
ผ่องอำไพ บุญญา บารมี
รัชกาล ที่สาม พระนามก้อง
ชาติลำยอง รุ่งเรือง ประเทืองศรี
สร้างอาราม งามหรู คู่ธานี
เปิดวิถี ทางสวรรค์ อันเบิกบาน
เชิดชูไทย ใฝ่มุ่ง ผดุงชาติ
ศิลปศาสตร์ เจนจบ ครบสถาน
เกียรติยศ ปรากฏ ตลอดกาล
ให้ลูกหลาน ไทยทั่วหล้า สดุดี

ลุสมัย
พระผ่านเผ้า
ทรงโปรดปราน
ผูกไมตรี
ทรงเชี่ยวชาญ
ตรัสประภาษ
ทรงก่อตั้ง
เสริมส่งผล
ฟ้าประทาน
อำนวยพร
พระปิย -
เป็นธงชัย
ทรงเลิกทาส
ให้คงได้
โลกแซ่ซร้อง
พระเดชา
สมเด็จพระ
สมญาองค์
พระมหา
นำชาติไทย
ทรงตั้งกอง
ไทยไม่สิ้น
ไทยไม่แล้ง
ไทยทั่วหล้า
สมเด็จ
เสด็จสถิต

สมเด็จ
บำรุง
การศึกษา
ต่างประเทศ
วิทยา
อังกฤษได้
ธรรมยุติ
สงฆ์ฟื้นฟู
กษัตรา
ประชาชาติ
มหา
เควตฉัตร
ประกาศสิทธิ์
เสมอภาค
สรรเสริญ
นุภาพก้อง
มงกุฎฯ
ปิ่นกวี
ธีรราช
ร่วมสงคราม
เสือป่ามุ่ง
นักสู้
แหล่งกวี
จักมิไร้
ปกเกล้า
บัลลังก์

พระจอมเกล้า
ซึ่งกรุงศรี
โบราณคดี
วิเศษกล
ภาษาศาสตร์
ไม่ขัดสน
พุทธพล
รู้วินัย
มหาราช
ให้ผ่องใส
ราชาไทย
ขัตติยา
ชีวิตไพร่
กันทั่วหน้า
พระปรีชา
ขจรนาม
พิสุทธิ์ศรี
จอมสยาม
ประกาศนาม
โลกลือชา
ผดุงถิ่น
ผู้กล้าหาญ
ชาญปรีชา
ร่มไตรรงค์
เจ้าชีวิต
ดังประสงค์

ปกครองราษฎร์ ประกาศถือ ความซื่อตรง
น้ำพระทัย สูงส่ง ทรงปรานี
มอบประชา- ธิปไตย ให้ปวงชน
ทรงหวังผล สุขเลิศ ประเสริฐศรี
ด้วยเดชะ พระกุศล บารมี
เชิดชูวงศ์ จักรี วัฒนา
สืบต่อจาก สมเด็จ พระปกเกล้าฯ
องค์กษัตริย์ เพียงเก้า พระชันษา
น้ำพระทัย บริสุทธิ์ ดุจธารา
หลั่งจากฟ้า มาโลมไล้ ให้เบิกบาน
ทรงเป็นมิ่ง ขวัญใจ ไทยทุกทิศ
ไม่คาดคิด ศัตรู คู่สังหาร
พระชนม์เพียง ยี่สิบสอง พรรษกาล
พระนามท่าน ดำรงอยู่ คู่ชาติไทย
ยุคกษัตริย์ พัฒนา มหาราช
เป็นหลักชาติ ประทีปทอง ผุดผ่องใส
จักรีวงศ์ ทรงธรรม ล้ำลือไกล
หลอมดวงใจ ไทยรัก เปี่ยมภักดี
สมเด็จพระ ภูมิพล อดุลยเดช
เสริมเกษตร ศิลปกรรม นำวิถี
พระการุณ ชุ่นเกศา ประชาชี
สงฆ์ ศาสน์ ชี้ ทางธรรม นำชีวา
กรุงเรือง กรุงรัตน- โกสินทร์
ดุจจำลอง เมืองอินทร์ ลงแหล่งหล้า
สมบัติชาติ ราษฎร์รัฐ อรามตา
ทั้งวัดวา ปราสาท ราชวัง
เอกลักษณ์ สำหรับ ประทับชาติ

เอกราช	อธิปไตย	ที่ไทยหวัง
ดำรงอยู่	คู่ธานี	แจ่มจีรัง
รวมพลัง	ไทยวัฒนา	ชั่วฟ้าดิน

วันจักรี

๖ เม.ย. ๓๒

บทกวีวัจนสดุดีสัมโมทนียะจักรีวงศ์

<u>โคลงสี่</u>

ถวายอัญชลิตไท้ จักรี วงศ์เอย
ทุกพระองค์ทรงมี สมรรถล้ำ
ผดุงราษฎร์ผดุงรัฐศรี ศุภเกียรติ ก่องนา
พระกรณียกิจย้ำ ยศยั้งยืนยง

<u>สัททุลวิกกีฬิตฉันท์ ๑๙</u>

จำนงสร้างพระมหานครอมรัตน์
เลื่องลือระบือวั- ฒนา
สืบจักรีวรราชประกาศอิสริยา
สืบรัชกาลบา- รมี
ล่วงมาสองศตวรรษพิพัฒน์บวรศรี
บังคมพระจักรี วรา
สรวมเดชองค์พระสยามธิราชกรุณอา-
รักษ์จักริวงศา กระสานติ์

<u>กาพย์ยานี ๑๑</u>

กรองกานท์สดุดี วงศ์จักรีประเสริฐนาม
ธรงเมืองประเทืองงาม กรุงเทพฯ นามราชธานี
พระพุทธยอดฟ้า มหาราชประสาทศรี
ปฐมกษัตริย์ฉัตรจักรี วีรียภาพอาบฟ้าดิน
กษัตริย์องค์ถัดมา พระพุทธเลิศหล้าสยามินทร์
จ่าชื่นผืนธรณิน สิ้นกังวลพ้นหวาดกลัว
จักรีตติยะ พระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
บ้านเมืองรุ่งเรืองทั่ว ทุกทั่วระแหงแต่งเติมทวี

วาระพระจอมเกล้า เจ้าอยู่หัวองค์ที่สี่
ทรงธรรม์มั่นขันตี พระปรีชาศรัทธาธาร
พระปิยมหาราช อภิวาทสาธุการ
เลิกทาสดลบันดาล กุศลสร้างทางพัฒนา
มหาธีรราชเจ้า มงกุฎเกล้าขวัญประชา
จอมปราชญ์เปรื่องปรัชญา เกียรติฟุ้งเฟื่องกระเดื่องไกล
ที่เจ็ดพระปกเกล้า เจ้าอยู่หัวเหนือจิตใจ
มอบประชาธิปไตย ก่อชีวิตสิทธิชน
จักรีที่แปดนั้น องค์อานันทมหิดล
มิ่งขวัญมิ่งมงคล จากฟ้าดลมาเยือนดิน
" ภูมิพลอดุลยเดช " นวเมศร์สยามินทร์
จอมขวัญจอมจักริน รวมวิญญาณสมานฉันท์
ที่ใดทุกข์ภัยสู ธ ไปอยู่ ณ ที่นั่น
พระทรงธำรงธรรม์ อันเที่ยงแท้และแน่นอน
ศุภฤกษ์เบิกธาตรี วงศ์จักรีจงบวร
อารักษ์หลักนคร นิรันดรนิรันตราย

<u>กลอนสุภาพ</u>

โอม สัมโมทนียะจักรีวงศ์ จงมั่นคงคู่บุรินทร์แผ่นดินสยาม
หยิบยอดแก้วเกี่ยวฟ้ามาแผ่งนาม ประกาศความยิ่งยงทรงพลัง
ทุกหนแห่งแสดงศักดิ์นคเรศ เป็นศรีเขตคามประเทืองแต่เบื้องหลัง
สองร้อยหกฉนำผ่านกาลจีรัง และจะยั่งยืนอยู่คู่ฟ้าดิน
ศรี ศรี ศุภลักษ์อภิสมัย พระรัตนไตรเติมพิพัฒน์รัตนโกสินทร์
องค์นารายณ์อิศเรศพรหมเมศร์อินทร์ เชิญมารินพรผดุงแก่กรุงไกร
จักรีวงศ์ทรงศักดิ์หลักชาติมั่น ส่งเสริมสันติวิวัฒน์นิรัติศัย
พร้อมผดุงกรุงแก้วให้แววไว อายุขัยยงยืนนับหมื่นปี

โอม สัมโมทนียะจักรีวงศ์ น้อมจำนงเชลงลักษณ์อักษรศรี
พร้อมกับฝันวันข้างหน้าไร้ราคี รัตน์มณีแพรวเพริศเทิดเกียรติไทย
ปณิธานทำวันนี้ให้ดีที่สุด เพื่อหวังจุดหมายหน้าสุธาไสว
ประกายแก้วแพรวแสงแกร่งเกรียงไกร สามัคคีนำชัยไทยเจริญรันดร์

บุญญสดุดีลิลิต
พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

<u>โคลงสี่</u>

สมเด็จ ยศยิ่งฟ้า จอมสยาม
พระพุทธ เจ้าหลวงลือพระนาม เด่นด้าว
ยอดฟ้า คู่ฟ้างาม โชติช่วง
จุฬาโลก มหาราชเจ้า ปกเกล้าไทยผอง
สองสามสองห้าศก เมษา
วันรวิเปี่ยมบุญญา หน่อท้าว
ขึ้นสิบค่ำขาลนภา ผุดผ่อง
ยกหลักเมืองอะคร้าว รุ่งเรื่องอรุณฉาย

<u>ร่าย</u>

ดับอบายจายสุข ดับทุกข์ทวีสันต์ ทรงธรรม์เริ่มอำรุง สร้างกรุงรันตนโกสินทร์ ดั่งเมืองอินทร์งดงาม อีกอารามราชวัง ดังเด็ดดาวเดือนมาประดับ วะวาบวับเรืองฉาย พระพริ้งพรายเฉิดฉัน ทรงบรรหารราชกิจ ประสิทธิ์การนัดเรศ ทรงปกเกศพสกนิกร สุขสโมสรทั่วหน้า ปานสถิตเมืองฟ้า เฟื่องฟุ้งผดุงสมัย

<u>โคลงสาม</u>

ไทยอยู่เป็นแผ่นปึก เผด็จศึกมอญพม่า
พระทรงบุญเบิกฟ้า ยิ่งล้ำคำเฉลย
บุญเอยบุญสยาม ยามหมดทุกข์สุขห้อม
ธ ทรงศาสตร์ศิลป์พร้อม รอบรู้เรื่องราม

<u>โคลงสอง</u>

งามเงื่อนบุญระบุฟ้า คุณบพิตรเจ้าหล้า
เลิศล้วนนวรคุณ
เพียงอรุณผุดผ่องแผ้ว บารมีพระบาทแก้ว
เด็ดร้อน มลายสูญ สิ้นแล

<u>โคลงสี่</u>

บุญบานบุญเบิกหล้า บุญคง
บุญ ร่วมบุญยรรยง เกียรติก้อง
บุญ ราชจักรีวงศ์ ไพเศษ ยิ่งนา
บุญ สยามเทวาธิราชป้อง ปกพ้นภัยกษัย โสตถิเทอญ

สมเด็จพระภูมิพลมหาราช

โคลงสี่สุภาพ

บังคมบรมบาทเจ้า จอมบดี
ภูบดินทรปิ่นกวี เชี่ยวกล้า
พระเสด็จดำรงศรี สรรพศาสตร์ ถ้วนนา
พระก่อพระเกื้อหล้า ไพร่ฟ้าสุขเกษม

บรีดิ์เปรมปราโมทย์แท้ ทวยชน
สมเด็จพระภูมิพล ปกเกล้า
ทศพิธทศธรรมผล เพ็ญโพธิ ยิ่งแฮ
จุ่งพระยศพระเจ้า รุ่งเรืองระวีจันทร์

กาพย์ฉบัง ๑๖

แววววรรณแววกวีศรีชาติ ภูมิพลมหราช
เอกลักษณ์ขัตติยายิ่งยง
ทรงเป็นศิลปินดำรง จอมปราชญ์จำนง
หนุนวัฒนธรรมนำไทย
วรรณกรรมล้ำเลิศอำไพ คติธรรมสอนใจ
ไพร่ฟ้าหน้าใสสราญครัน
ทรงนิพนธ์ดนตรีเพลงสรร ดั่งทิพย์คนธรรพ์
บรรเลงเพลงเพลินเจริญใจ

สัททุลวิกกีฬิตฉันท์

ขอทูนเทิดทศนัขประณตณวรบาท
องค์ภูมิพลราช กวี
ทรงสรรค์สร้างศุภกิจประดิษฐ์วรวลี
ดุจดวงประทีปตรี ขวาล
ทรงเปรื่องปราดวรราชธรงวิริยญาณ
พรหมเทพประสิทธิ์ศาน ติธรรม

กลอนสุภาพ

ร้อยคำเรียงเพียงทิพย์สังคีต
ประโคมดีดขับกล่อมพระจอมขวัญ
สดุดีมหาราชเจ้าชีวัน
เสริมศาสตร์สรรค์ปรากฏยศเกริกไกร
ดั่งประทีปโคมทองส่องเวหา
ดั่งธาราเย็นชื่นระรื่นไหล
ทศทิศเทิดทูนพระทรงชัย
เหนือจิตใจไพร่ฟ้าข้าแผ่นดิน
ทรงเป็นร่มโพธิ์ทองผ่องโอภาส
ธรรมราชครองใจไทยทุกถิ่น
วรรณกรรมล้ำคาคูธานินทร์
ทรงเป็นองค์ศิลปินวงศ์จักรี
ขวัญเอยขวัญประชามหาราช
พระจอมบราชญ์ล้ำเลิศประเสริฐศรี
โลกแซ่ซ้องสรรเสริญพระบารมี
องค์กวีพระยศยิ่งทรงพระเจริญ

บทอาศิรวาท
มหาราชสดุดีกวีวัจนะ

<u>โคลงสี่สุภาพ</u>

บังคมบรมบาทเจ้า จอมไผท
ทศพิธราชธรรมชัย ปกเกล้า
พระยศยิ่งภพไตร สิริสวัสดิ์
เฉลิมพระชนม์ผ่านเผ้า แซ่ซร้องสดุดี
เปรมปรีดิ์ปราโมทย์พร้อม เพรียงกมล
ถวายชีพในยุคล บาทเบื้อง
พระเกียรติเลื่องลือสกล ปรากฏ
สยามรัฐโรจน์รุ่งเรื้อง สว่างพ้นภัยกษัย

<u>ภุชงคประยาตฉันท์</u> ๑๒

ประณมหัตถ์มนัสน้อม ประณตจอมนรินทร์ไทย
ประจวบขวบติถีชัย มหาฤกษ์มโหคม
ประจวบห้าธนูมาส ประชาชาติก็ชื่นชม
ประมุข " ภูมิพล " สม " มหาราช " สมัญญา
ประสิทธิ์เกียรติขจรไกล วิเทศไทยและนานา
ประดับทศธรรมา ผดุงยุติวิมุตหมาย
ประกอบบารมีแก้ว ประเจิดแพร้ววิเชียรฉาย
ประชาสุขมิรู้คลาย มนัสชื่นระรื่นรมย์
ประดิษฐ์สิ่งประเสริฐค่า ประชาสุขเจริญสม
ประดิษฐ์ฝาย พิรุณ ลม ประโยชน์ทั่วเกษตรไทย
ประเดิมชลประทานให้ พสกได้สราญใจ
ประเดิมสวนสมุนไพร และอื่นสุดจะพรรณนา

ประดาราชภารกิจ ก็สัมฤทธิ์เสมอมา
ประคองรัฐพัฒนา พระศาสตน์เรืองและเฟื่องฟู

<u>กาพย์ขบัง ๑๖</u>

ยอกรเหนือเกล้าบังคม เบื้องบาทบรม
พระไตรรัตน์ล้ำโลกา
อีกทวยเทพทรงฤทธา พระสยามเทวา
แลพระจตุโลกบดี
ครบห้ารอบพระชนม์เจริญศรี พระจอมจักรี
สมเด็จพระเจ้าภูมิพล
" มหาราช " ผู้เรืองฤทธิรณ เกียรติก้องสกล
บารมีร่มเกล้าชาวไทย
เดชานุภาพขจรไกล เพริศแพร้วอำไพ
ไอศวรรย์รุ่งโรจน์ชัชวาลย์
เปรื่องปราศพระราชสมภาร ทั่วหล้าสาธุการ
ดุจร่มโพธิ์ทองปองประสงค์
พระยศยืนยิ่งยืนยง มิ่งขวัญดำรง
คู่แผ่นดินธรรมดินทอง
พระปณิธานฉายแสงเรืองรอง ธ ทรงปกครอง
ไพร่ฟ้าด้วยยุติธรรมา

<u>กลอนสุภาพ</u>

พระปรานีทวยราษฎร์ประสาทสุข ขจัดทุกข์ประชาชื่นสโมสร
เสด็จเยี่ยมเปี่ยมพระคุณเอื้ออาทร ประดุจดวงทินกรส่องชีพชน
ทุกเขตคามสามิภักดิ์ประจักษ์จิต พระสถิตกลางฟ้าไทยพิไลผล
กลางดวงใจทุกดวงแห่งปวงชน พระมิ่งขวัญกลมนิกรไทย

พระการุณย์อุ่นเกล้าทุกเหล่าราษฎร์ ผดุงชาติผดุงชนพิมลสมัย
หกสิบวษามหาฤกษ์อุดมชัย น้อมดวงใจถวายพระพรบวรกาล
ประทีปแก้วแววิลาศส่องชาติเชิด ผลพระคุณประเสริฐประสิทธิ์คานต์
เชิญไตรรัตน์พิพัฒน์ผลดลบัลดาล ทรงพระเกษมสำราญทรงพระเจริญ

ภูมิพลมหาราชาสดุดี

<u>กวีวัจนะ</u> โคลงสี่สุภาพ

ขอคุณไตรรัตน์เรื้อง รังสี
เทเวศร์พรหมจบตรี ภพไซร้
อำนวยอรรถสดุดี ปิ่นกษัตริย์
" ภูมิพลมหาราช " ไท้ โลกซร้องสรรเสริญ

กาพย์ฉบัง ๑๖

ทรงเจริญทศพิธราชธรรม กรณียกิจนำ
หนุนไทยไพบูลย์วัฒนา
ตามรอยพุทธบาทศาสดา พิพักษ์รักษา
ไพร่ฟ้าสบสุขสโมสร
พระคุณพระยิ่งสาคร ปฐพีอัมพร
โอบเอื้อเกื้อกูลประชา
คาบนี้ที่ห้าธันวา เฉลิมพระชนมพรรษา
มหาอุดมฤกษ์มงคล

สัททุลวิกกีฬิตฉันท์

สรวมชีพไตรรตนามมหาบวรดล
เสริมธรรมะนำผล พินาศ

ขอทูนเทิดทศนัขประณต ณ วรบาท
องค์ภูมิภลนาถ บดี
เสริมสร้างศาลนมุ่งผดุงสุขทวี
เมตตาประชาชี นิรันดร์
ขอจงทรงพระเจริญพระชนมศตวรรษ์
ดุจดวงประทีปอัน ขวาล

กลอน

ร้อยคำเรียงเพียงทิพย์สังคีต
ประโคมดีดขับกล่อมพระจอมขวัญ
พระประสงค์สิ่งใดสัมฤทธิ์พลัน
สรรพภยันตรายหมดยศเกรียงไกร
ดังประทีปส่องสว่างกลางเวหา
เป็นธาราเย็นชื่นระรื่นไหล
เหนือใต้กลางอีสานสถานไกล
ก็เสด็จครรไลไปทั่วกัน
ทรงเป็นร่มโพธิ์ทองผ่องโอภาส
ธรรมราชครองใจไทยสุขสันต์
พระบารมีมากล้นเกินรำพัน
พระเป็นมิ่งขวัญปฐพี
ขวัญเอยขวัญประชามหาราช
พระจอมขวัญของชาติประเสริฐศรี
ทีฆายุโก โหตุ สดุดี
จตุรพิธพรทวี นิรันดร์เทอญ

อาศิรวาท
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
เนื่องในศุภวาระรัชมังคลาภิเษก
๒ กรกฎาคม ๒๕๓๑

<u>ภุชงคประยาตฉันท์</u> ๑๒

ประณตองค์พระทรงเดช พระปกเกศาสยามเย็น
พระการุณพระบุญเพ็ญ พระญาณเช่นพระทศพล
พระดาลสุขเกษมศรี พระปราณีนิกรชน
พระเยือนถิ่นเสด็จดล ประโยชน์ทั่วประเทศคาม
" พระภูมิพลมหาราช " เฉลิมมาสวิรงราม
เถลิงราชขนบงาม ฉนำนับสิยืนนาน
ธ ครองไอศวรรยา ประลุมาสิไขขาน
คณูนถ้วนวสาดาล ประจบสี่สิบสองปี
พลกถ้วน ระรื่นรมย์ วโรดมพระจักรี
พระบุญญา ประจักษ์ชี้ ประดุจเทพกษัตรา
สยามรัฐอุดมแสน ประมวลแม้นสวรรยา
สะพรั่งสรรพนานา อเนกสิ่งประโยชน์สาร
พระอาทรนิกรราษฎร์ พระเสริมศาสตร์สโมธาน
ผดุงศิลป์ ศีตระการ ขจรเกียรติสุบรีดี
ธ ทรงสร้างธนินทร์ธรรม ธนินทร์ทองอุดมศรี
ประพฤติธรรมจารี พิพิธถ้วนพระธรรมฐาน
เฉลิมรัชมงคล ทวีผลประเทืองทาน
ฤดีน้อมประจงจาร จรดพากย์ประพันธ์ฉันท์
ถวายแทนผกาสี สุมาลีประเจิดจรรย์
อุดมพรบวรสวรรค์ อุดมเดชเจริญผล

ชโย พรบวรวัฒน์ สวัสดิ์ภัทรพิบูลดล
นิรันดร์รัตน์พิพัฒน์ผล สมรรถเพียบภิญโญพูน
พระพุทธานุภาพเอก อดีเรกวรากูร
พระธรรมานุภาพบูรณ์ สุขาบถคุโณฬาร
พระสังฆนุภาพสรรพ์ นุกูลชันธสันดาน
พระเทวานุภาพขาญ ณรงค์ฤทธิเกริกไกร
ศิโรน้อมอภิวาท อธิราชนเรนทร์ไท
รยืนยงอสงไขย จิรัชรุ่งเจริญเทอญ

บทอาศิรวาท
เนื่องในพระราชวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช
๕ ธันวาคม ๒๕๓๒

<u>ภุชงคประยาตฉันท์</u> ๑๒

ประนมหัตถ์มนัสน้อม ประณตจอมนรนิทร์ไทย
ประจวบขวบดิถีชัย มหาฤกษ์มโหดม
ประจบห้าธนูมาส ประชาชาติก็ชื่นชม
ประมุข " ภูมิพล " สม " มหาราช " สมัญญา
ประสิทธิ์เกียรติก้องไกล วิเทศไทยและนานา
ประดับทศธรรมา ผดุงยุติวิมุติหมาย
ประกอบบารมีแก้ว ประเจิดแพร้ววิเชียรฉาย
ประชาสุขมิรู้คลาย มนัสชื่นระรื่นรมย์
ประดิษฐ์สิ่งมีคา ประชาสุขประเสริฐสม
ประดิษฐ์ฝายพิรุณลม ประโยชน์ทั่วเกษตรไทย
ประเดิมฟาร์มเป็นตัวอย่าง นิกรต่างก็สนใจ
ประจำเยี่ยมพสกไป ผิว์ผาสุกก็หรรษา
ประดาราชภารกิจ จะสัมฤกธิ์เสมอมา
ประจงอุปการ์พา พระศาสน์เรื้องประเทืองบุญ
ประชาชนสกลรัฐ ประจักษ์ชัดพระการุณ
พระจักรีทวีคุณ พสกช้องสดุดี
ประชุมพระไตรรัตน์ ประดุจฉัตรเฉลิมศรี
ประสิทธิ์องค์พระภูมี ชนมายุยืนนาน
ประคองพรรณพลสุข นิราศทุกข์นิรันดร์กาล
ประสงค์ใดประดุจขาน ประสงค์นั้นประสิทธิ์ เทอญ

อาศิรวาทเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา
๕ ธันวาคม ๒๕๒๕

<u>วสันตดิลก</u> ๑๔

จอมปิ่นมหาอุดลยเดช ธ วิเวษประเสริฐศรี
องค์ภูมิพลบวรบดี ประลุซึ่งพิพิธพร
คาบนี้เฉลิมชนม์พิพัฒน์ ลุสวัสดิ์สโมสร
จุ่งไท้เจริญกิติบวร ยศยิ่งสุราชา
เหล่าข้าพระองค์ครวน้อม ศิรค้อมวันทนา
รำลึกพระคุณพระกรุณา จิตซึ้งมิเว้นวาย
รักราษฎร์พิสุทธิ์ศุภหทัย มนใฝ่ประโยชน์หมาย
เปรียบแม้นปิโยรสพระให้ พระเมตตาประดุจกัน
ราษฎร์เคืองเทวษอุทกภัย ธ ก็ใฝ่จะดับพลัน
มาคแม้นริปุกมลมั่น จะริรุกเพราะยุคเข็ญ
จักแพ้พินาศเพราะปรเมศ ธ ปกเกศสยามเย็น
ไป่เคยละเลยวิริยเพ็ญ เสด็จเยือนพลกตน
ขอให้เจริญพระยศผอง กิติก้อง ณ มณฑล
อีกมิ่งมหาราชินีดล สิริสุขะหรรษา
เคียงคู่พระจอมนริศราช ปิยนาฎพระราชา
พร้อมองค์อุรสปิยธิดา ประดุจแม้นสุริย์จันทร์
สรวมศรีพระผู้พิชิตมาร อภิบาลพระทรงธรรม์
เพ็ญพิธพรสิริอนันต์ ภิญโญนิรันดร์เทอญ

อาเศียรวาท
เนื่องในอภิลักขิตมหามงคลสมัยเฉลิมพระชนมพรรษา
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ
๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๑

<u>กาพย์ฉบัง</u> ๑๖

ยอกรเหนือเกล้าบังคม เบื้องบาทบรม
พระไตรรัตน์ล้ำโลกา
อีกทวยเทพทรงศักดา พระสยามเทวา
ธิราชผู้เรืองฤทธิ
ศุภฤกษ์เฉลิมชนม์ราชินี พระแม่เมืองศรี
สิริกิติ์ร่มเกล้าชาวสยาม
สิบสองสิงหมาสเรืองราม ฤๅฤดมะยาม
พิพัฒน์บุญหนุนเนื่องคุณากร
เดชานุภาพบวร พูนสุขสโมสร
ทรงพระเกษมสำราญ
เบรื่องบ่ราดพระราชปรีชญาณ ทุกทิศสาธุการ
แซ่ซร้องถวายพระพรชัย
พระมหาบารมีเกรียงไกร จุ่นเกล้าชาวไทย
ดุจร่มโพธิ์ทองป่องประสงค์
พระยศยืนยิ่งยง มิ่งขวัญดำรง
พระขวัญคู่ขวัญราชา
โอม ศรี เสริมสวัสดิ์วัฒนา ทรงเจริญพระชนมา
ทีฆายุกา โหตุ (ทรงพระเจริญเทอญ)

ราชินยาศิรวาท

๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๒

<u>กาพย์ฉบัง</u> ๑๖

ยอกรกึ่งเกล้าบังคม เบื้องบาทบรม
ราชินีนาถผู้ทรงคุณ
พระงามเพริศพริ้งพราวบุญ งามเกียรติอดุลย์
ผดุงรุ่งหล้าบารมี
สรรพสิทธิพิพิธพรบวรศรี ขัตติยะนารี
สิริสวัสดิ์ขัชวาล
เฉลิมพระชนมายุกราบกราน น้อมประณตบทมาลย์
เฉลิมพระยศยิ่งฤาชา
เกียรติระบือลือทั่วโลกา เปรียบทิพย์ธารา
เมตตาโอบเอื้อการุณ
ดั่งเพชรรัตน์รุ้งโรจน์คุณ พระคือองค์บุญ
บริรักษ์จักรีบรมวงศ์
พระคือมิ่งขวัญธำรง รักราษฎร์จำนง
เกื้อกูลประดุจบุตรธิดาตน
เป็นศรีสยามรัฐมณฑล เป็นปิ่นนิกรชน
เป็นหลักประจักษ์เอื้อเอาภาร
ทรงกอปรราชกิจเกษมศานต์ เคียงคู่พระภูบาล
มหาราชเจ้าภูมิพล
โอม เทพไตรรัตน์ทั่วสกล ประสิทธิสรรพมงคล
แด่ " พระแม่เจ้า " ราชินี
พระสยามเทวราชภูบดี พูนเพิ่มเฉลิมศรี
ทิฆายุกา ใหตุ ทรงพระเจริญ เทอญ

เฉลิมพระชนมพรรษา
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

ถวายบังคมสมเด็จพระแม่เจ้า พระบารมีปกเกล้าไทยทั่วหล้า
เป็นขวัญราชขวัญชาติขวัญประชา เป็นเพชรรุ้งรัตนาชัตติยานี
พระทรงมีปรีชาญาณทุกด้านเด่น ทรงบำเพ็ญราชกิจเจริญศรี
เป็นเข็มทิศนำทาสร้างชีวี เศรษฐกิจสังคมดีทวีคูณ
ทรงส่งเสริมสตรีไทยใฝ่ก้าวหน้า ศิลปาชีพเอื้อก่อเกื้อหนุน
เสริมบารมีจักรีวงศ์ทรงการุณ มุ่งนำหนุนไทยพิพัฒน์สวัสดี
ฟ้าสยามผ่องแผ้วแพรวพิลาส ประชาชาติเทิดพระแม่เหนือเกศี
ฟ้าสีทองส่องทั่วปฐพี พระยศทวีพระเกียรติเฟื่องเลื่องโลกา
หอมเอยหอมพระมหากรุณาธิคุณ หอมละมุนเจริญจิตทุกทิศา
ประชุมพรเทพไทไตรรัตนา ทีฆายุกา โหตุ มหาราชินี

อาเศียรวาท
เนื่องในอภิลักขิตกาล เฉลิมพระชนมพรรษา
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
๑๒ สิงหาคม ๒๕๓๑

<u>สัททุลวิกกีฬิตฉันท์</u> ๑๙

สรวมชีพข้าบวรบาทประกาศพระอภิคุณ
ยอยศพระทรงคุณ พิบูล
ศรี ศรี โสตถิภิวาทพระราชกิรติพูน
ทุกภาคพระเกื้อกูล นิกร
ขอทูนเทิดทศนัขประณตพระปิยอร
น้อมเกล้าฯ ถวายพร วิศิษฐ์
อัญเชิญไตรรตนาประสาทจตุรพิธ
พรเลิศประเสริฐนิจ- จกาล
ร่มหล้าการุณวัตรพระอัจฉริยขาญ
ปรีดิ์เปรมเกษมศานต์ พิสุทธิ์
เพียบพร้อมด้วยสิริลักษณ์ประจักษ์บวรวุฒิ
ทุกสิ่งประสิทธิ์ดุจ ประสงค์
ขอมิ่งแม่ " สิริกิติ์ " พระจอมสุรอนงค์
แช่มชื่นและยืนยง สถิต
ปราโมทย์โสตถิเฉลิมพระชนม์พระปรมิศ
นิรัตศัยอิฏ - ฐวัฒน์
ทรงก่อเกื้อสหศิลปาชีวพิพัฒน์
ทั่วทศทิศรัฐ ธรง
โอม องค์มิ่งมหิสีวีรียวิชญคง
ทีฆายุ ยิ่งยง นิรันดร์ เทอญ

ราชินยาศิรวาท

<u>กาพย์ฉบัง</u> ๑๖

สิบสองสิงหามาคล ศุภฤกษ์มงคล
มิ่งขวัญวันประสูติราชินี
พระผู้ทรงคุณมากมี อดุลพิรีย์
ทั่วภพปฐพีสโมสร
พระเกียรติเกริกก้องขจายขจร พระยศยิ่งบวร
ปกแผ่ร่มเกล้าชาวประชา
ส่งเสริมสตรีภาพพัฒนา เทศไทยบูชา
ศิลปาชีพเกื้อก่อผล
เทพีแห่งเกษตรพึงยล ทศทิศสกล
น้อมเกล้าเคารพสดุดี
เหรียญตรายอยศกษัตรี มีแต่ราชินี
ยอดมิ่งขวัญกมลคนไทย
เหนือ ใต้ อีสาน เสด็จไป อบอุ่นดวงใจ
คลายทุกข์สบสุขสถาพร
โชติช่วงดั่งดวงศศิธร ส่องทิฆัมพร
โอบเอื้อเกื้อกูลประชา
ทั่วรัฐเขตขัณฑสีมา ทรงมหาการุณา
จัดอารักขาโดยธรรม์
ปลดเปลื้องเรื่องทุกข์โศกศัลย์ ชี้ช่องทางสวรรค์
ก่อเนื้อนาบุญอำไพ
องค์พระแม่เจ้าเจ้าชาวไทย คู่บุญจอมไตร
มหาราชาภูมิพล
คาบนี้วันเฉลิมพระชนม์ พุทธานุภาพดล
มงคลสุขสวัสดิ์วัฒนา

ธรรมนุภาพรักษา อิฏฐผลวรา
วิโรจน์จำรูญคูณทวี
ยอดยิ่งขัตติยนารี แห่งวงศ์จักรี
เป็นเทพเทวีศรีไผท
ยังโลกร่มรื่นชื่นไสว ห่างสิ้นภัยกษัย
ทวยไทยภักดีนิรันดร์
น้อมกรกรรพุมอภิวันทน์ ถวายพระพรทรงธรรม์
สบสรรพสุขโสตถิเทอญ

เสภาเฉลิมพระชนมพรรษา
สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ

ระฆังแก้วแพรวพรรณวันเฉลิม กล่อมพระชนม์พูนเพิ่มประสานเสียง
เสนาะโสตประดุจเสพเทพจำเรียง ไพเราะเพียงทิพย์ดนตรีฤดีปอง
ระย้าทิพย์ละอองทองทาบท้องฟ้า สว่างหล้าเริงอรุณดับขุ่นหมอง
เฉลิมพระชนมพรรษาฟ้าเรืองรอง ที่สิบสองสิงหาสถาพร
ทิพย์สุมาลย์ตระการแก้วพริ้งแพรวเพริศ สรรประเสริฐเสพสุขสโมสร
เดชะบุญคุณธรรมอันสุนทร พสกนิกรแซ่ซ้องสดุดี
อัญเชิญรัตนคุณอดุลยเดช ประทานนพรพิเศษเฉลิมศรี
จตุรพิธพรบวรทวี พระบารมีปกป้องแคว้นแผ่นดินไทย
ระฆังแก้วกังวานหวานสนิท เลกนิมิตเสริมสวัสดิ์นิรัติศัย
กุศลกรรมนำพระองค์ธำรงชัย ธ ประสงค์สิ่งใด สัมฤทธิ์เทอญ

รามคำแหงราชสดุดี
เจ็ดร้อยปีลายลือไท

<u>กาพย์ฉบัง</u> ๑๖

สรวมชีพเคารพสักการ พร้อมถ้วนไตรทวาร
อาศิรวาทกษัตรา
" พ่อขุน " มหาราชา ทรงพระกรุณา
เพิ่มพูนปัญญาผ่องใส
ทรงประดิษฐ์คิดลายลือไท แต่ก่อนแต่ไร
อักษรไทยไม่เคยมี
ถ้วยเดชะพระบารมี ปัญญาผ่องศรี
ไทยมีอักขระอ่านเขียน
จารึกลงศิลาพากเพียร ล่วงกาลจำเนียร
เจ็ดร้อยปียั่งยืนนาน
ศิลาจารึกหลักฐาน เรื่องราวกล่าวขาน
ประวัติไทยนานนมมา
สังคม การเมือง การค้า พุทธศาสนา
ธรรมาพิสุทธิ์สุขสันต์
" รามคำแหง " จอมราชัน น้อมอภิวันท์
ประกาศพระยศเกรียงไกร
" รุ่งอรุณแห่งสุข " สุโขทัย เยาวชนภูมิใจ
แรกเริ่มเผดิมอักขรา
พ่อเมืองผู้เรืองวิทยา นักปราชญ์กษัตรา
ไพร่ฟ้าหน้าใสใจกุศล
อุดมสุขยุคเจริญประชาชน กอปรกิจมงคล
บ้านเมืองรุ่งโรจน์เรืองรอง

สมศักดิ์สมศรีสมปอง เป็นแผ่นดินทอง
และแผ่นดินธรรมอำไพ
ฝากชื่อลือทั่วแดนไตร ลูก หลาน เหลน ไทย
ภูมิใจจงรักภักดี
น้อมกายน้อมจิตร้อยวจี ทูนเทิดสดุดี
" พ่อขุนจอมปราชญ์" นิรันดร์เทอญ

บทอาศิรวาทสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
เนื่องในวาระครบ ๕๐๐ ปี

<u>กาพย์ฉบัง</u> ๑๖

ศรี ศรี สวัสดิ์วิบูลย์ มหิศธิอดุลย์
สมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ
ทศนัขประชุมอภิวาท สดุดีธิราช
เอกกษัตริย์ขัตติยารุ่งเรือง
ศาสนาคฤโฆษประเทือง สร้างบ้านแปลงเมือง
อยุธยาฟุ้งฟ้าฟูกศานต์
สละบาปแสวงบุญเบิกบาน ผนวชผ่องอภิญญาณ
ประทับ " จุฬามณี " อาราม
เป็นมิ่งขวัญประเทศเขตคาม พิษณุโลกลือนาม
ประชาชื่นชมบูชา
พระจอมนาถทรงฤทธา นักรบศักดา
เก่งกล้าการเมืองปกครอง
จัดทหาร พลเรือน เป็นสอง ริเริ่มครรลอง
แบ่งกลุ่มบริหารราชการ
แต่งตั้งตำแหน่งการงาน แจ้งประจักษ์เชี่ยวชาญ
เริ่มมี ขุน หลวง พระ พระยา
ห้าร้อยฉนำถ้วนผ่านมา พระคุณกรุณา
เพียงระพีพรรณรุ่งเพริศพราย
ดั่งองค์อิศวรพรหมนารายณ์ อเนกบุญขจาย
ลือลั่นตระลบฟ้าดิน
เดชะพระวิญญาณภูมินทร์ สถิตคู่ธรณินทร์
พิทักษ์ถิ่น ไทยรุ่งเรืองนิรันดร์ โลดถิเทอญ

" นเรศวรมหาราช " รำลึก

<u>โคลงสี่สุภาพ</u>

" นเรศวรมหาราช " เจ้า จอมปราณ
เสด็จปราบเหล่าพาล พละล้ำ
ดุจนารายย์อวตาร รอนราพณ์ สิ้นแล
ประกาศอิสรภาพย้ำ ยศยั่งยืนยง

ทรงเสด็จครองแหล่งหล้า ลือระบิล
ขจัดเสี้ยนธรณินทร์ เขี่ยวหล้า
หมู่อญม่านยลยิน ยานระย่อ ยิ่งนา
เย็นอกพสกทั่วหน้า สุขด้วยพระบารมี

" ยุทธหัตถี " ประกาศก้อง ศักดา
เผด็จศึกอยุธา พระเดชเรื่อง
พระมหาอุปราชา พ่ายพินาศ
พระเสด็จมาปลดเปลื้อง ปลิดร้อนรอนเข็ญ

เบญจวีสฤกษ์ล้ำ มกรา - คมเอย
ธ อุบัติเบิกบุญญา อะคร้าว
" วันกองทัพไทย " พา ไทยสุข เกษมแฮ
เถลิงรัฐอำรุงด้าว โรจน์รุ่งเรืองไถง

เทิดไทยไพรัชล้วน สดุดี
พระเดชพระยศทวี ปกเกล้า
พระยิ่งศักดิ์ยิ่งศรี สยามยิ่ง - ยงนา
พระวิญญาณผ่านเผ้า สถิตด้าวแดนสวรรค์

ขวัญ ชาติขวัญอย่าลี้ แรมไกล
ขวัญ อยู่คู่ถิ่นไทย คู่ฟ้า
ขวัญ พิษณุโลกตรึงใจ จอดจิต
ขวัญ นักรบกาจกล้า อริร้ายยินสยอง

ร่าย

ธ ครองบ้านประสานเมือง แค้นเคืองกลับร่มเย็น
ดับเข็ญทรงประกาศสิทธิ์ กอบกู้อิสรภาพ บุญอาบทุกเศียรเกล้า
นเรศวรมหาราชเจ้า เฟื่องฟื้นฟูสยาม ฯ

กาพย์เห่เทิดพระเกียรติสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
เนื่องในโอกาสครบรอบการครองราชย์ ๔๐๐ ปี

งามขบวนชลมารคเจ้า จอมผไท
" นเรศวร " เดชเกรียงไกร สมรรถล้ำ
สี่ศตวรรษนำชัย โชติช่วง ชวาลแฮ
วีรกษัตริย์ราชกิจย้ำ ยศยั่งยืนขาน
งามเรือเหลือล้นหลาก ล้วนโสภาคย์มากพลพาย
เห่กาพย์อาบอิ่มฉาย สายน่านรื่นชื่นบารมี
ขบวนเรือเรือเรืองรอง ร่วมฉลองสี่ร้อยปี
เทิดเกียรติพระภูมิ วีรกษัตริย์ร่มฉัตรชัย
พระเนศวรมหาราช มิ่งขวัญชาติเดชเกรียงไกร
ปราบพม่าท้าชิงชัย ชนะด้วยยุตธหัตถี
พระองค์ทรงสมรรถ พูนพิพัฒน์ปัตราคี
กำจัดเหล้าไพรี พิรียภาพอาบฟ้าดิน
พิษณุโลกธานีนี้ คือถิ่นที่องค์ภูมินทร์
ประสูติเป็นจอมนรินทร์ นักรบผู้ศัตรูสยอง
บุญบานบุญเจิดจ้า ตลอดหล้าฟ้าเรืองรอง
เดชานุภาพผอง นำเอกราชชาติมั่นคง
ไว้ลายกระเดื้องหล้า กระฉ่อนฟ้าดินดำรง
ทวยไทยใจประสงค์ จงรักมั่นกตัญญู
สวยสุดพุทธชินราช เฉลิมบาทเชิดเกียรติชู
สีทองผ่องตราตรู ลถิตอยู่คู่ธานินทร์
พระพักตร์เพ็ญเด่นรุ่งโรจน์ งามพระโอษฐ์อิ่มถวิล
นาสิกแสนโสภิณ ปรางกรรณเกศเนตรขนง

พระลักษณ์เลิศเนรมิต สิ่งศักดิ์สิทธิ์ฤทธิรง
จำลองพระพุทธองค์ ปฏิมากรรมล้ำเลิศศิลป์
แทนองค์พระสัมมา สัมพุธาเป็นอาจิณ
หลักเมืองเรืองระบิล แผ่บุญป้องผองปวงชน
สมเด็จพระเทพรัตน์ฯ บุญจรัสโพยมหน
เอกองค์นฤมล เบญจลักษณ์กัลยาณี
ทะนุศาสน์บำรุงศิลป์ ระรวยรินอักษรศรี
ฉลองราชมุ่งภักดี ฉลองบาทบิตุรงค์
พิสุทธิ์ผุดผ่องแผ้ว เป็นดวงแก้วจักรีวงศ์
ทุกถิ่นที่พระองค์ เสด็จเยือนได้ร่มเย็น
ประดุจพิรุณโปรย สายลมโชยดับลำเค็ญ
พูนเพิ่มพิพัฒน์เพ็ญ เย็นศิระประชาชน
น่านนทีศรีสง่า ชื่นอุราบันดาลดล
ดื่มดำฉ่ำกมล เพิ่มพูนผลทั่วเขตคาม
เรือนแพแลสลอน แต่งสาครรุ่งเรืองราม
เหนือชลล้นหลากหลาม ยามยลเห็นเด่นงามตา
ฉลองสี่ร้อยปี น่านนทีหลากนาวา
เรือเรียงรายเรียบมา ร่าเริงจริงยิ่งเมืองแมน
โชติช่วงปวงแสงสี ท้องชลธีสดใสแสน
เลื่องชื่อลือลั่นแดน แม้นสวรรค์บันดาลดล
ดุจรุ้งประสานสาย เหล่าผีพายร่ายเร่งพล
บารมีพระก่อผล รุ่งเรืองรัฐชัชวาล
ผองไทยผ่านภัยร้าย ทุกข์มลายกลายชื่นบาน
ใครกล้ามารุกราน ลาญพินาศมิอาจผจญ
บันดาลไทยก้าวหน้า หรรษาสุขทุกผู้คน
เทิดชาติศาสน์กษัตริย์ตน ท่วมท้นรักสามัคคี
บันดาลพระราชวงศ์ ธำรงรัฐสวัสดี
ยืนยงวงศ์จักรี ทวียศสยามินทร์

บันดาลพระศาสนา ปรากฏอยู่แผ่นดิน
เหกาพย์ซาบซึ้งถวิล ระบิลศัพท์เพราะจับใจ
อัญเชิญพระวิญญาณ อภิบาลพิทักษ์ไทย
ขอเดชพระรัตนตรัย บรรเลงธรรมนำชาติเจริญ

บทอาศิรวาท พระบิดาวิทยาศาสตร์ไทย

<u>กาพย์ฉบัง</u> ๑๖

สรวมชีพเคารพสักการ พร้อมถ้วนไตรทวาร
อาศิรวาทสดุดี
ทูนเทิดจอมปราชญ์เมธี แห่งวงศ์จักรี
" สมเด็จพระจอมเกล้าราชา "
รำลึกพระคุณกรุณา เสริมส่งวิชา
วิทยาศาสตร์เพื่องฟูสกล
กลศาสตร์ปราดเปรื่องแยบยล พัฒนาปวงชน
รุงโรจน์โชติช่วงชัชวาลย์
ดาราศาสตร์ทรงเชี่ยวชาญ คิดคำนวณกาล
กำเนิดสุริยุปราคา
กิติศัพท์ระบือลือชา เลิศล้ำปัญญา
ทุกสาขาวิทย์ขจรไกล
" พระบิดาวิทยาศาสตร์ไทย " นำเกียรตินำชัย
นำชาติก้าวหน้าสถาพร
รมณัตร รมรัฐคุณากร ร่มราษฎร์สโมสร
พระเดชกระเดื่องทั่วแดนไทย
ดวงพระวิญญาณ ภูวไทย จอมจักรีเกรียงไกร
โปรดสดับรับถ้อย กราบทูล

ปิยมหาราชสดุดี

<u>กาพย์ฉบัง</u> ๑๖ (สวดทำนองสรภัญญะ)

สรวมชีพเคารพสักการ พร้อมถ้วนไตรทวาร
อาศิรวาทกษัตรา
" พระปิยมหาราชา " ทรงพระกรุณา
ไพร่ฟ้าสุขเกษมเปรมปรีดิ์
ทศพิธราชธรรมทวี พระราชกรณีย์
ก่อเกื้อเกิดเนื้อนาบุญ
เลิกทาส ประกาศเกียรติคุณ โอบเอื้อเจือจุน
สอดส่องสุขทุกข์ประชาชน
พระคุณเพียบพื้นภูวดล ดับทุกข์มืดมน
ขจัดสิ่งร้ายกลายดี
ด้วยเดชะพระบารมี ปกแผ่รัศมี
ส่องสว่างหนทางปัญญา
ส่งเสริมศีลธรรมจรรยา เพิ่มพูนพัฒนา
ประชาให้รู้อ่านเขียน
โปรดเกล้าฯให้สร้างโรงเรียน มานะพากเพียร
เพื่อวางรากฐานการศึกษา
ร่มฉัตรร่มรัฐสีมา บำรุงศาสนา
บูรณากิจการทั่วไป
การคมนาคมใกล้ไกล รถราง รถไฟ
ประปา ไฟฟ้า สื่อสาร
ไปรษณีย์ โทรเลข กิจการ ก่อสร้างเสริมงาน
ทวยราษฎร์ได้สุขเจริญศรี
พระปรีชาญาณมากมี ทรงศักดิ์ทรงศรี
บารมีเลิศล้ำอำไพ

พระคุณแผ่ด้าวแดนไตร ทุกเทศทุกไท
สมัครสมานไมตรี
พระเดชกระเดื่องทั่วธรณี พระยศยิ่งทวี
พิสุทธิ์พิเศษผ่องใส
ดวงพระวิญญาณสถิตใน สวรรค์ชั้นใด
จงทรงประสบสุขเกษมสันต์ นิรันดร์เทอญ

วันปิยมหาราชรำลึก

สมเด็จพระปิยมหาราช ทรงนำชาติไทยเราเข้าแบบใหม่
ได้ทัดเทียมต่างชาติประพาสไป นับยิ่งใหญ่ดำรงองค์ราชันย์
การปกครองแบบเก่ามาล้าสมัย เปลี่ยนแปลงใหม่แบบอย่างแล้วสร้างสรรค์
เลิกจากกรมเป็นกระทรวงล่วงรู้กัน จวบทุกวันยังอยู่คู่เมืองไทย
ภูมิภาคห่างไกลเมืองหลวงล้น ตั้งมณฑลดีเหลือออกเหนือใต้
ข้าราชการจากกรุงส่งมุ่งไป ประจำในมณฑลที่ตั้งมา
ด้านกฎหมายและศาลได้เปลี่ยนแบบ ให้เนียบแนบเป็นธรรมมากล้ำค่า
ยังยกเลิกการลงโทษโหดนานา แบบใหม่พาเหมือนสากลคนเทียมกัน
ทรงเลิกทาสสำเร็จอย่างเรียบราบ อิสรภาพเสรีมีสุขสันต์
การกดขี่ข่มเหงความเกรงกัน จากนายนั้นเมืองไทยจะไม่มี
ทรงยกเลิกประเพณีที่คลานเข้า เพื่อจะเข้าพระองค์ผู้ทรงศรี
ทั้งทรงผมมหาดไทยเห็นไม่ดี ได้แนะชี้แบบสากลแก่คนไทย
การทหารตำรวจทรงกวดขัน พร้อมอาวุธยุทธภัณฑ์ทันสมัย
มีกองทัพเข้มแข็งแกร่งกว่าใคร เพื่อมีไว้ป้องกันเขตประเทศทอง
ตั้งโรงเรียนเขียนอ่านการศึกษา ให้ประชาได้รู้แจ้งดังแสงส่อง
หลายสาขาวิชาการมีกายกอง เพื่อสำรองคนไว้ไปทำงาน
ด้านการแพทย์สมัยใหม่มาใช้ด้วย เป็นการช่วยคนป่วยไข้ให้สุขคานต์
ทรงริเริ่มสร้างโรงพยาบาล แล้วเปิดให้บริการประชาชน

ประเทศไทยยากไร้เรื่องการไฟฟ้า การประปาก็ไม่รู้ดูสับสน
พระองค์นำมาให้ไทยทุกคน ตลอดจนการรถไฟก็ได้มี
ไปรษณีย์โทรเลขการสื่อสาร ก็เป็นงานริเริ่มเสริมศักดิ์ศรี
ทรงนำชัย นำไทย สวัสดี พระบารมียั่งยืนอยู่คู่ไทยเทอญ

สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม
พระบรมราชชนกรำลึก

<u>กาพย์ฉบัง</u> ๑๖

สรวมชีพเคารพสักการ พร้อมถ้วนไตรทวาร
พระบรมราชชนกสดุดี
เสด็จสวรรคตนับนานปี พระราชกิจมี
ประจักษ์กุศลกรรมอำไพ
ปรับปรุงการแพทย์ชาติไทย เลื่องชื่อระบือไกล
สู่สมัยเจริญวัฒนา
พระคุณพระยิ่งพสุธา ตลอดพระชนมา
เสริมสร้างสงเคราะห์ปวงชน
สาธารณสุขเสริมเพิ่มพล วรวิทย์พิพิธผล
สืบกุศลเมตตาการุณ
สละราชทรัพย์เจือจุน สมญานักบุญ
อีกนักประชาธิปไตย
แม้เสด็จละโลกครรไล สู่สวรรค์อำไพ
พระเกียรติยศยืนยง
น้อมประณตทศนัขจำนง บังคมพระองค์
เรียงร้อยอักขระบูชา
แทนธูปเทียนทองมาลา ถวายดวงวิญญาณ์
สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร
อานุภาพบารมีวิเศษ คุ้มครองประเทศ
ไทยอยู่คู่ฟ้าดินเทอญ

รำลึกสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

ร่าย

ศรีสวัสดิมงคล พุทธมณฑลเรืองจรัส แสงไตรรัตน์แจ่มจ้า
ทวยทั่วหล้าสดุดี พระมหากวีศรีคุณ รุ่งเรืองบุญเบิกฟ้า พระมหาสมณเจ้าชีวิต
กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ศรีสุคตขัตติวงศ์ ดำรงสกุลมหา- สังฆปรินายก
ทรงปกครองคณาสงฆ์ มั่นคงสัตย์ศีลธรรม ละอกุศลกรรมก่อบุญ
เกื้อหนุนปราชญ์เปรมปรีดิ์ รจนาบทกวีหลากล้ำ ผจงโอษฐ์สดุดีซ้ำ สืบหล้าอย่าสูญ

โคลงสี่

สืบสกุลพงศ์เผ่าเจ้า ธิบดี
สมเด็จวงศ์จักรี หนึ่งอ้าง
ปรากฏเกียรติมุนี เลอโลก ทั่วแล
กวีวัจน์อรรถรสสร้าง ฝากฟ้าดินถนอม
เป็นจอมชินบุตรถ้วน ทวยบรร - พชิตนา
รจเรขรังสฤษฎ์สรรพ์ ศาสตร์พร้อม
บำเพ็ญพรตพรหมจรรย์ แรมราค
สมาธิจิตสถิตน้อม ผนวชสร้างสืบสกุล

โคลงสาม

ผลบุญสุนทรธรรม นำชีพล้ำผ่องแผ้ว
พราวพิสุทธิ์ดุจแก้ว ร่างรุ้งมณีฉาย
ตังวายกายจิตวจี แทนมาลีกราบไหว้
บูชิตอิศเรศไท้ ธิราชผู้มีบุญ
ทรงคุณหลายหลากล้วน สุดประมวลครบได้
โคลงฉันท์ กาพย์ กลอนไซร้ เลิศล้ำเลอเลบง

<u>โคลงสอง</u>

เชลงกลนิพนธ์ดั่งพร้อง ผดุงยศปรากฏก้อง
ชั่วฟ้าดินสลาย
เสด็จวายชีวาตม์แล้ว สู่สวรรค์เมืองแก้ว
เกียรติก้องกังวาน

<u>กาพย์ฉบัง</u> ๑๖

ปานทิพย์สุคันธมาลัย หอมหวนยวนใจ
ตระลบอบฟุ้งภพตรี
ยืนอยู่คู่กัลป์อัคนี - มล้างปฐพี
วรรณกวีมิรู้เสื่อมสลาย
ฟุ้งเฟื่องกระเดื่องชื่อฤาวาย วรพจน์ภิปราย
ประกาศทั่วมวลเมธา
ผโอนเอาอรรคผลมรรคา วิมุติธรรมา
สัพพัญญูตญาณนิพพาน เทอญ

บทสดุดี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี
องค์เอกอัครราชูปภัมภกมรดกวัฒนธรรมไทย

<u>กาพย์ฉบัง</u> ๑๖

สรวมชีพน้อมเกล้าบังคม เบื้องบาทบรม
พระไตรรัตน์ล้ำโลกา
อีกทวยเทพทรงฤทธา พระสยามเทวา
แลพระจตุโลกบดี
ปราดเปรื่องเรื่องศิลป์ศาสตรา ไพบูลย์บุญญา
การุณยภาพถ้วนถิรคุณ
กำจรราชกิจเกื้อหนุน อุปถัมภ์ค้ำจุน
พูนเพิ่มวัฒนธรรมนำไทย
สร้างแผ่นดินทองผ่องใส พระสถิตกลางใจ
ทวยไทยทั่วหล้าสาธุการ
เจริญศรีวิริยะปรีชญาณ นาบุญเบิกบาน
พิพัฒน์อัจฉรีย์ทวีผล
ทิพย์สุขุมาลย์มิ่งมงคล ตรีภพภูวดล
แซ่ซ้องถวายอภิวันทน์
พระจริยวัตรเลิศเจิดจรรย์ ทศพิธราชธรรม์
ดุจสูรย์จันทร์โชติอำไพ
ร่มรัฐร่มฉัตรนิรัติศัย ผลพระคุณอำไพ
สืบมรดกไทยวัฒนา
ประชุมพรทวยเทพฤทธา พระไตรรัตนา
ประสิทธิ์สรรพมงคลนิรันดร์เทอญ

<u>กลอนสุภาพ</u>

สมเด็จพระเทพรัตน์ฯขัตติยราช น้อมประกาศสดุดีศรีสยาม
พระเมตตาแผ่เอื้อเกื้อเขตคาม เทิดพระนามเหนือเกล้าชาวประชา
เป็นองค์เอกอัครราชูปถัมภ์ เป็นสื่อนำวัฒนธรรมให้ก้าวหน้า
มรดกไทยยงคงคู่ฟ้า พระเป็นดวงขวาลาเหนือจิตใจ
พระเอยพระราชกุมารี ทรงเป็นยอดนพมณีพิสุทธิ์ใส
ทรงเป็นศรีจักรีวงศ์ดำรงไทย ทรงเป็นมิ่งขวัญใจชาวประชา
ประทีปบุญหนุนเนื่องประเทืองทิพย์ ดั่งเลื่อนลิบจากสวรรค์ มาโลมหล้า
ดั่งธารทิพย์โคมทองเผดียงเลี้ยงโลกา ศูนย์รวมรักรวมศรัทธาทรงพระเจริญ

ครบรอบสิบสองปีพิบูลสงคราม

ศุภฤกษ์ศุภมิ่งมงคลศรี
แสนเปรมปรีดิ์เริงรื่นชื่นหรรษา
ณ คาบนี้ปีทองผ่องโสภา
สถาปนาพิบูลสงครามตามครรลอง
ชื่นชมเอยผลงานการศึกษา
ก้าวหน้านโยบายหมายสนอง
เยาวชนสังคมสมใจปอง
เจตจำนงเทิดพิทักษ์ศักดิ์ศรีไทย
คุณธรรมนำวิถีชีวิตหวาน
วิชาการเพิ่มปัญญาพาสดใส
เป็นศูนย์รวมผลงานการวิจัย
คุณภาพชีวิตใหม่วัฒนา
ทำนุศาสน์บำรุงศิลป์ถวิลหวัง
วัฒนธรรมยังอยู่แนวหน้า
อาชีพเสริมเผดิมสอนวิทยา
ทุกสาขาผลประเสริฐเลิศไพบูลย์
ครบหกสิบสองปีทวีผล
ขอกุศลบุญนำพาอย่าเสื่อมสูญ
ทั้งเทพไทไตรรัตน์เจิดจำรูญ
พิพัฒน์พูนเพิ่มพรขจรไกล
โอม พิบูลสงครามนามประเทือง
จงรุ่งเรืองแจ่มจรัสนิรัติศัย
ดุจแสงสูรย์ส่องหล้าฟ้าอำไพ
เกียรติระบือเลื่องลือไกลนิรันดร์เทอญ

บทขับเสภา (เป็นบทขับขณะที่มีการรดน้ำดำหัว)

จำเรียงถ้อยร้อยสุนทรอันอ่อนหวาน ประกาศวันสงกรานต์ตามสมัย
ศุภฤกษ์มงคลดลโชคชัย ตามประเพณีไทยแต่ก่อนกาล
เถลิงศกอาทิตย์ยกย้ายราศี สู่เมษาเปลี่ยนปีสนุกสนาน
ต่างทำบุญตักบาตรบำเพ็ญทาน ล้วนเบิกบานด้วยศรัทธาน่าภูมิใจ
บรรพบุรุษของเราแต่โบราณ วางรากฐานคุณธรรมอันสดใส
สามัคคีมีผลมงคลชัย กตัญญูต่อผู้ใหญ่เจริญทวี
ทั้งปล่อยนกปล่อยปลาให้ชีวิต กุศลกรรมประจำจิตประเสริฐศรี
ละ เลิก วาง ทางอบายหมายทางดี สร้างชีวีทางสายสุขไม่ทุกข์ทน
คิมหันต์เหมษาอากาศร้อน แต่หัวใจอ่อนอ่อนไม่สับสน
เย็นกระแสธารฉ่ำชื่นกมล หยดน้ำทิพย์จากใจคนสุขอุรา
ระฆังแก้วแพพราวพรรณวันฟ้าใส ผู้สูงวัยสูงวุฒิอยู่พร้อมหน้า
ทานคือมิ่งขวัญชีวีศรีประชา ท่านคือดวงขวาลารุ้งเรืองรอง
เชิญญาติมิตรพี่น้องทุกถิ่นทั่ว ร่วมรดน้ำดำหัวเสริมสนอง
แสดงความกตัญญูตามท่านอง ประเพณีไทยฉลองวันสงกรานต์
แล้วรับพรรับชัยผ่องไพจิต เป็นนิมิตปรีเปรมเกษมศานต์
มอบดอกไม้คุณธรรมล้ำตระการ แทนสายธารชุ่มชื่นรื่นฤทัย
ระฆังแก้ว แพรวพรรณ ในวันนี้ ทุกชีวีจงประสบสุขสดใส
โอม พุทธานุภาพล้ำนำโชคชัย ธรรมคุณเกรียงไกรจริญ เจริญ

กลอนสดุดี มหากวี สุนทรภู่

ยี่สิบหกมิถุนามหาสวัสดิ์ น้อมมนัสกราบครูกลอนอักษรศรี
พระสุนทรโวหารชาญกวี ตำแหน่งที่อาลักษ์เจ้าจักรวาล
ดั่งดวงแก้วแพรวพรรณวรรณศิลป์ ระรวยรินคำเพราะเสนาะหวาน
ถึงร้อยรสบุปผาสุมามาลย์ ไม่เปรียบปรานรสน้ำคำล้ำแพรวพราว
" อันหม่อนฉันนั่นที่ดีและชั่ว ถึงลับตัวก็แต่ชื่อเขาลือฉาว "
ปณิธานท่านจำนงยงยืนยาว โชติช่วงราวประทีปทองส่องโลกา
ทั้งนิราศนิทานท่านแต่ไว้ ให้เราได้ค้นคิดปริศนา
สัจธรรมค้ำจุนหนุนปัญญา อีกภาษาภาษิตซึ้งตรึงฤดี
สองร้อยปียังไม่มีฝีมือถึง คงเป็นหนึ่งเชิงกานท์กลอนบวรศรี
เชิญขวัญครูสู่สถานการพิธี รับบัตรพลีธูปเทียนเวียนบูชา
ฉลองสองร้อยปีกวีเอก แว่ววิเวกเพลงปี่รื่นชื่นหรรษา
ขอวิญญาณท่านช่วยอวยปัญญา ให้เด็กไทยเก่งกล้าคารมกลอน
เพลงปี่จงก้องไปทั่วไตรภพ ลือชื่อครูมิรู้จบอนุสรณ์
ถึงม้วยดินสิ้นฟ้าสิ้นสาคร ขอเพลงกลอนคงมั่นนิรันดร์ เทอญ

สดุดีครูกลอนสุนทรภู่

สร้อยโสดภิตวิจิตรพจน์งามสดใส คือมาลัยคู่จัตรรัตนโกสินทร์
สุนทรภูอาลักษณ์จอมจักริน คู่แผ่นดินพระเลิศหล้าฯสถาพร
กวีแก้วแพรวพรรณวรรณศิลป์ ระรวยรินเชิงวลีศรีอักษร
เสียงสังคีตดีดสีกวีกลอน ดั่งอัปสรขับเพลงซึ้งตรึงอุรา
น้อมเคารพสดุดีกวีเอก กล่อมเพลงเลกแทนปี่รื่นชื่นหรรษา
ขอวิญญาณท่านช่วยอวยปัญญา ให้เด็กไทยเก่งกล้าคารมกลอน
เพลงปี่จง ก้องไป ทั่วไตรภพ ลือชื่อครู มิรู้จบ อนุสรณ์
สร้อยโสภิต วิจิตรพจน์ ปรากฏขจร ประดับนคร ประดับฟ้า นภาลัย

ด้วยรักจากใจ

ความรักใดในมนุษย์สุดจะสรร สารพันมากมีที่มุ่งหมาย
รักแก้วแหวนเงินทองของนอกกาย รักสหายร่วมคิดชิดหทัย
รักยศฐาน์บรรดาศักดิ์อัครฐาน ตำแหน่งงานนาคิดพิสมัย
รวมหลายรักซึ่งตรงในดวงใจ ก็ยังไม่เท่ารักศริกวีวรรณ
ที่รักอื่นหมื่นแสนไม่แม้นเหมือน ยังลืมเลือนหลงไปไม่คืนผัน
เช่นรักชู้คู่คิดสนิทครัน เริ่มหวานพลันนานสลายให้ตรอมตรม
เมื่อแรกรักประจักษ์เป็นเช่นน้ำผึ้ง สลักตรึงใจให้ได้สุขสม
วิเวกหวีดกรีดเสียงสำเนียงระงม ดั่งเสียงลมปี่รื่นชื่นวิญญา
" บัดเดี๋ยวดังหงั่งเหง่งวังเวงแว่ว ละคุ้งแล้วเหลียวแลชะแง้หา "
ยามอยู่เดียวเปลี่ยวเปล่าเหงาอุรา ยินเสียงมาขับกล่อมย้อมดวงมาน
" ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสุมทร ไม่สิ้นสุดความรักสมัครสมาน "
รักอะไรไหนจะเปรียบเทียบคำกานท์ รักอ่อนหวานประมาณเหมือนเพื่อนชีวิต
" ถึงบางพูดพูดดีเป็นศรีศักดิ์ มีคนรักรสถ้อยอร่อยจิต "
คติกลอนสอนเราให้รู้คิด ไม่พลั้งผิดเพราะเขลาเบาปัญญา
" แม้ใครรักรักมั่งชังชังตอบ ให้รอบคอบคิดอ่านนะหลานหนา
รู้สิ่งใดไม่สู้รู้วิชา รู้รักษาตัวรอดเป็นยอดดี "
เสียงดนตรีหวานยิ่งดนตรีสวรรค์ เสียงเสกฝันเรื่องจรัสรัศมี
เสียงกระซิบรักมั่นชั่วชีวี เสียงฝากใจไมตรีมิแคลนคลอน
ใครสอนให้ฉันซึ้งถึงความรัก ใครสลักแนวกวีศรีนูสรณ์
ใครสรรค์สร้างวิชาสถาพร ใครครูกลอนกระฉ่อนชื่อเลื่องลือไกล
ใครผู้นั้นฉันเทอดไว้เหนือเศียร น้อมกายใจดางธูปเทียนเคารพไหว้
ร้อยเรียงคำแทนบุปผาสุมาลัย เกิดชาติใดอย่ารู้ร้างทางกวี
ยี่สิบหกมิถุนาเวียนมาแล้ว ขอวิญญาณครูแก้วจงผ่องศรี
ถึงร่างดับชื่ออยู่คู่บุรพี สุนทรภู่ปูชนีย์ศรีชาติไทย

บทเสภาสดุดี " เจ้าพระยาอนุมานราชธน "
ในวาระครบ ๑๐๐ ปี

ร้อยอักษรบวรรัตน์มนัสน้อม ศิรค้อมวันทนาบูชาถวิล
เพชรน้ำหนึ่งพึงรู้คู่แผ่นดิน โลกยลยินขับขาน " อนุมานราชธน "
ครั้งแผ่นดินพระมงกุฎฯสุดสวาสดิ์ เป็นจอมปราชญ์เลอเลิศประเสริฐผล
พระปกเกล้าฯโปรดปรานงานนิพนธ์ ตำแหน่งต้น "ราชบัณฑิต" สุพิชญาณ
รับราชการงานเมืองประเทืองกิจ " นายกราชบัณฑิตยสถาน "
สรรพศาสตร์สรรค์วรรณกิจสนิทนาน ลับชีพท่านเกียรติเฟื่องฟูคู่ธาตรี
วัฒนธรรมประเพณีชี้ช่องสิ้น ศาสนาภาษาศิลป์ประเสริฐศรี
นิรุกติศาสตร์ภาษิตข้อคิดดี เกินวจีกล่าวคำซึ้งตรึงดวงมาน
มีสัมมาปฏิบัติวัตรกิจ ไม่ยึดคิดโลกธรรมนำพรหมวิหาร
" หิโตปเทศ " สว่างทางปฏิภาณ ปทัสถานผลบุญสุนทรี

เชิญวิญญาณท่านสดับรับรสถ้อย
แทนมาลัยรวมใจร้อยเป็นสร้อยศรี
โอม ไตรรัตน์สมรรถเวทย์คเณศตรี
กล่อมขวัญครู " ปูชนีย์ " นิรันดร์เทอญ

เพ็ญมามมาส

เพ็ญมามมาสผ่อง ศศิส่องนภาลัย
ดุจดวงประทีปชัย วรองค์พระทรงญาณ
ส่องธรรมวิเศษสุด ลุวิมุตินิพพาน
ทรงทศพลราญ อริพ่ายพินาศพลัน
จวบเพ็ญมามมาส อภิวาทน์พระทรงธรรม์
เอกองค์วรานันท์ วรพุทธพิสุทธิ์ศรี
กาลก่อน ณ เพ็ญสาม ระยะยามสวัสดี
สาวกประมาณมี คณะถ้วนก็หนึ่งพัน
สองร้อยและห้าสิบ จรลิบลุถิ่นพลัน
มาพร้อมประชุมกัน ณ พระพักตร์พระศาสดา
ล้วนเอหิภิกขุ ประลุซึ่งอรหันตา
เพ็ญโสมสว่างตา กลแม้นสวรรค์คาม
ทรงตรัสพระโอวาท ปฏิโมกข์สง่างาม
หัวใจพระธรรมตาม คุณผลอเนกนันต์

" สพฺพปาปสฺส อกรณํ
กุสลสฺสูปสมฺปทา
สจิตฺตปริโยทปนํ "

บาลีกถาพจน์ มธุรสประเสริฐสรรพ์
ทำดีละบาปพลัน จิตแผ้วและเบิกบาน
ผู้รู้และผู้ตื่น มนชื่นเกษมศานต์
บุญนำประโยชน์นาน นิรทุกข์นิราภัย
เพ็ญมามมาสนี้ ชนปรีดิ์นิรัติศัย
น้อมนำพระธรรมชัย สติมั่นนิรันดร์เทอญ

หากสยามยังอยู่ยั้ง ยืนยง ฯ

<u>กาพย์ฉบัง</u> ๑๖

ชาติไทยจะอยู่ยืนยง ดังเจตน์จำนง
ไทยต้องผูกรักสามัคคี
ปรองดองกันฉันน้องพี่ ไม่คิดชิงดี
ไมตรีกระชับสัมพันธ์
ปฐพีแหลมทองเรานั้น อุดมสุขครัน
ใครสรรค์สร้างไว้ให้ตรอง
ใครหาญมาแย่งครอบครอง ชาวไทยจะต้อง
ปกป้องด้วยแรงแข็งขัน
ดังเช่นชาวบ้านบางระจัน หอกดาบฟาดฟัน
เข่นฆ่าอริราชศัตรู
ทั้งหญิงและชายใจสู้ สามารถกอบกู้
เอกราชชาติไทยไม่มลาย
ยังอีกนักรบมากมาย มอบใจมอบกาย
มอบให้แก่แผ่นดินไทย
ตัวตายชื่อก้องเกริกไกร เกียรติคุณลือไกล
นักรบชาวไทยกล้าหาญ
องค์พระนเรศวรเชี่ยวชาญ ศัตรูสะท้าน
สะทกอกสั่นหวั่นผวา
ครั้งสู้กับศึกหงสาฯ มหาอุปราชา
พม่าแพ้ยับยับมาณ
พระองค์ทรงแกล้วกล้าปาน เทพพิษณุผลาญ
เหล่ามารยับย่อยถอยหนี
สงครามยุทธหัตถี ม่านพม่าไพรี
เกลียนกลุ้มรุมล้อมหลายแสน

องค์เดียวมิได้หวั่นแกลน หมายมุ่งแก้แค้น
มารร้ายทำลายชาติไทย
ด้วยเดชบารมีเกรียงไกร ทรงประสบชัย
ประหารศัตรูม้วยมรณ์
มีอีกสองมิ่งบังอร ท้าวศรีสุนทร
และเทพกษัตริย์ศรีไผท
กล้าหาญรบรุกชิงชัย จะหาคำใด
มากล่าวสดุดีพอหรือ
สิ้นชีพแต่ไม่สิ้นชื่อ ประวัติเลื่องลือ
ระบือเกียรติคุณตลอดกาล
โปรดใช้วิจารณญาณ ตรองดูเถิดท่าน
ไทยคงอยู่ได้เพราะใคร
แล้วเราลูกหลานเผ่าไทย จักทำฉันใด
ให้ชาติไทยอยู่ยืนยง
คอมมูนิสต์คิดไม่ซื่อตรง มุ่งหมายณรงค์
ทำลายล้างแผ่นดินเรา
ไม่ควรหลงคิดตามเขา เยี่ยงคนโฉดเขลา
บ้านเราเราต้องรักษา
มีชาติ มีศาสน์ กษัตรา พิทักษ์ประชา
มหาบารมีคุ้มครอง
ทั่วปฐพีแหลมทอง มีแต่พี่น้อง
ร่วมสายเลือดเดียวเกี่ยวพัน
ขอเพียงอย่ามุ่งผลาญกัน ผูกชีวิตมั่น
ไว้กับผืนแผ่นดินไทย
ช่วยกันทำลายผองภัย ให้หมดสิ้น
เพื่อไทยถาวรวัฒนา

ช่วยกันบำรุงศาสนา รักษ์ธรรมจริยา
เมตตา กรุณา ปรานี
เทิดทูนกษัตริย์กษัตรีย์ ด้วยใจภักดี
ดังเช่นบิดรมารดา
ไทยคงเป็นไทยตลอดมา เพราะกษัตรา
และทหารกล้าทั้งหลาย
พลีชีพเพื่อชาติไว้ลาย ปกป้องไทยไว้
ให้เราได้อยู่ครอบครอง
ตื่นเถิดชายไทยทั้งผอง จงคิดไตร่ตรอง
ร่วมกันคุ้มครองแผ่นไผท
ร่วมรักสามัคคีร่วมใจ อย่ายอมให้ใคร
ยุแยกจนแตกสามัคคี
ชาติอยู่เราก็อยู่ดี สุขเกษมเปรมปรีดิ์
สบศรีสุขสวัสดิ์มงคล

เพลงพวงมาลัย
เนื่องในวันปิยมหาราชรำลึก

<u>บทนำ</u>

ดอกจำปีเจ้าสีจำปา ดอกกรรณิการ์น่าชม
เรามาถวายบังคม พระบรมจุลจอมเกล้าเอย

<u>บทไหว้ครู</u>

เอ่อระเหย ลอยมา ยกมือวันทาสิ่งศักดิ์สิทธิ์
ไหว้คุณพระรัตนตรัย และเทพไทผู้มีฤทธิ์
ไหว้คุณบิดรมารดา ที่เลี้ยงลูกมารอดชีวิต
ทั้งคุณครูบาอาจารย์ สอนเขียนอ่านข่านาญวิทย์
ฉันจะว่าเพลงพวงมาลัย ขอให้ว่าได้สมดังจิต
ช่อมะกอก ดอกมะขวิด ขออย่าให้ติดขัดเอย

<u>บทร้อง</u>

ช. เอ่อระเหย ลอยมา มาพบน้องยารูปร่างสวยสม
ใจพี่นี้สั่นสะท้าน เพราะแม่ตาหวานเอวกลม
ใคร่ขอฝากรักไมตรี โปรดรับรักพี่ไว้เชยชม
วันนี้ฤกษ์ดีมีชัย ประชาชาวไทยถวายบังคม
พี่จะชวนน้องบูชา ยอดกษัตราพระบรม
" ปิยมหาราชา " พระคุณล้นฟ้ามานานนม
พวงเจ้าเอ๋ย มะยม รักพี่จะสมอุราเอย

ญ เอ่อระเหย ลอยมาไกล้ ฟังคำพี่ชายมาพูดจา
บอกรักสมัครไมตรี อันตัวน้องนี้เบื่อระอา
ใจหนึ่งก็อยากจะรัก แต่กลัวศรปักเจ็บอุรา
ใจหนึ่งก็อยากจะลอง ถ้าพี่รักน้องดังเจรจา
เชิญตอบถ้อยที่น้องถาม ถ้าตรงตามความทุกปัญหา
วันนี้มีประวัติมาก ไม่ใช่เรื่องยากจงบอกมา
ขอดอกรัก ปักตรึงตรา คนไทยทั่วหน้าไม่ลืมเอย
ช เอ่อระเหย ลอยลำ แม่ทองงามขำเสนอเงื่อนไข
ให้ตอบปัญหาสำคัญ พี่นี้ไม่หวั่นจำขึ้นใจ
ยี่สิบสามตุลาคม สมเด็จบรมกษัตริย์ไทย
พระปิยองค์มหาราช เสด็จนิราศสวรรคาลัย
พระองค์ทรงให้ประกาศ เลิกระบบทาสในประเทศไทย
พี่ตอบน้องแล้ว ก็แม่น้องแก้วอย่าเฉไฉ
ช่อมะกอก ดอกมะไฟ มาเถิดมาไปด้วยกันเอย
ญ เอ่อระเหย ลอยล่อง พี่ชายตอบคล่องไม่รอรี
สมเด็จพระจุลจอมเกล้า บรมผ่านเผ้าวงศ์จักรี
เป็นยอดมิ่งขวัญชาวไทย พวกเรายังไม่ลืมความดี
ศูนย์รวมใจไทยทั้งผอง ชาวเราพี่น้องได้สุขศรี
ปลูกรักสมัครสมาน ต้นรักเบิกบานสามัคคี
รักกันนั้นมันไม่ยาก แต่ต้องออกปากฝากศักดิ์ศรี
รักน้องพี่ต้องรักชาติ เทิดพุทธศาสน์ราชวงศ์จักรี
พวกเจ้าเอย มาลิ ทำดีได้ดีเสมอเอย
ช เอ่อระเหย ลอยละลิ่ว ลมพัดปลิวหอมดอกจำปี
สาวสาวสวยสวยลำอาง งามรูปร่างช่างงามท่าที
งามทั้งความคิดคำนึง น้องระลึกถึงแต่สิ่งดีดี

พี่ชายอยากร่วมเรียงรัก จึงขอสมัครร่วมวงพาที
รัชกาลที่ห้าของไทย ทรงเริ่มงานใหม่มากมี
ประปา ไฟฟ้า การทหาร ทั้งการสื่อสารไปรษณีย์
โทรเลขสะดวกหนักหนา กรุณาแผ่บารมี
ช่อดอกรัก ช่อภักดี ชีวิตยอมพลีเพื่อชาติเอย
ญ. เอ่อระเหย ลอยเหาะ ได้ฟังคำเพราะของพี่ชาย
ยอมพลีชีวิตเพื่อชาติ พี่มาประกาศความมุ่งหมาย
น้องนี่ให้นึกรักจริง ถึงเป็นหญิงก็ไม่อับอาย
คราหน้าหนาวจงมาสู่ขอ อย่ารีอย่ารออย่ากลับกลาย
น้องหวังจะหาคู่ชิด ที่มีดวงจิตรักชาติมิวาย
สังคมจะสมจะสุข หมดสิ้นความทุกข์ทั้งหลาย
เราต้องร่วมรักกตัญญู และช่วยเชิดชูชาติไม่งมงาย
ช่อลำไย มอบใจกาย ทูนเทิดถวายกษัตริย์เอย
ช. เอ่อระเหย ลอยไป สว่างไสวประทีปทองเทียน
องค์รัชกาลที่ห้า ทรงพระกรุณาให้สร้างโรงเรียน
นับเป็นผู้วางรากฐาน ริเริ่มเรื่องงานฝึกอ่านเขียน
คนไทยได้รู้หนังสือ ได้ฝึกได้ปรือด้วยพากเพียร
ลูกผู้ชายลายมือยศ ผลงานปรากฏสม่ำเสมียน
พี่บอกให้น้องรู้ไว้ คนไทยทั้งหลายได้เล่าเรียน
บ้านเมืองรุ่งเรืองก้าวหน้า ยิ่งยงพัฒนาไม่หันเหียน
ศึกษาดีคนมีปัญหา จำไว้เถิดหนาอย่าวกเวียน
พวงเจ้าเอ๋ย ดอกเทียน รุ่งโรจน์ไม่เปลี่ยนแปลงเอย
ญ. เอ่อระเหยลอยมา ลอยมาแล้วก็ลอยไป
ลอยไปคู่กับคุณพี่ ขอมอบชีวีและดวงใจ
เราจะช่วยกันสร้างสรรค์ ให้บ้านเมืองนั้นศิวิไล
เราจะช่วยสร้างสังคม และช่วยอบรมพวกเด็กไทย

ให้รู้จักคิดจักทำ
รู้จักการแก้ปัญหา
รู้จักหมั่นเพียรขยัน
ขึ้นชื่อว่าความขั่วช้า
ช่อดอกรัก ปักดวงใจ

และรู้จักนำความดีเป็นใหญ่
ชีวิตก้าวหน้าและสดใส
รู้จักช่วยกันมีน้ำใจ
ไม่ปรารถนาขอห่างไกล
ลอยล่องต่อไปเถิดพี่เอย

เพลงฉ่อย

<u>บทไหว้ครู</u>

ลูกยกมือขึ้นเหนือเศียร ต่างธูปต่างเทียนวันทา
ลูกไหว้พระพุทธเลิศล้ำ ลูกไหว้พระธรรมเลิศหล้า
ลูกไหว้พระสงฆ์สามารถ ทรงพุทธศาสน์สืบมา
ลูกไหว้สมเด็จพระภูมิพล ทรงพระคุณเลิศล้นกรุณา
ลูกไหว้คุณครูผู้สอนสั่ง อีกทั้งบิดรมารดา
คณะเพลงฉ่อยที่มาวันนี้ มาร้องสดุดีมหาราชา

(ลูกคู่...ว่าสองวรรคสุดท้ายทวนอีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงรับ ชา ฉ่า ชา ฉาดชา หน่อยแม่)

<u>บทร้องชาย</u>

พี่มองเขม้นเห็นสาวสวาท ยักเยื้องนวยนาดเข้ามา
ถามว่านวลน้องจะไปไหน หรือว่าจะไปเข้าวัดเข้าวา
ทำบุญกุศลตักบาตร หรือไปตลาดซื้อถั่วซื้องา
แต่งตัวแร่รวยช่างดูสวยสะ ช่างงามจริงนะแม่แก้วหน้าม้า
พี่ชายใคร่ขอติดตาม ขอแม่โฉมงามจงได้เมตตา
แม้นให้พี่ชายไปเป็นเพื่อน ตัวน้องก็เหมือนมีป้องกัญชา

<u>บทร้องหญิง</u>

ได้ยินเสียงชายมากรายเวิน ไม่อยากนิ่งเนินขอตอบคำ
วันนี้เป็นวันสำคัญ คนไทยยึดมั่นจดจำ
เฉลิมพระชนมพรรษา องค์พระราชาทรงธรรม
เขามีพิธีฉลอง ส่วนตัวของน้องมคมขำ
จะไปร่วมในพิธี เขาจัดให้มีกิจกรรม
สำนึกพระบารมี เชิญเถอะคุณพี่ เดินนำ

<u>บทร้องชาย</u>

แม่ดวงดอกไม้แม่สายสมร ขอบใจเจ้าหล่อนตาหวาน
น้องรับไมตรีไม่ให้พี่เก้อ น้ำใจเลิศเลอจะหาใครปาน
เป็นบุญหนักหนาได้มาพบกัน ในวันสำคัญสนุกสนาน
พี่ก็จะไปร่วมเล่นเพลงฉ่อย เวลาเล็กน้อยสำเริงสำราญ
เฉลิมพระชนมพรรษา มหาราชาเจ้าจอมจักรวาล
พี่ใคร่ขอชวนแม่นวลน้อง มาร่วมรำร้องถวายพระพรจอมใจ

<u>บทหญิง</u>

ดีซิจ๊ะ ดีซิจ๋า พระกรุณาดั่งธาราหลั่งไหล
พระองค์ทรงปกเกล้า ข้าพระพุทธเจ้าประชาชาติไทย
ทรงเป็นพ่อเมืองเรืองฤทธิ์ ประสาทประสิทธิ์โลกโชคชัย
เหนื่อยยากก็ทรงฟันฝ่า เสด็จเยี่ยมทั่วหน้าทั้งใกล้ทั้งไกล
อุ่นใจประชาราษฎร ที่ทุกข์ที่ร้อนก็คลี่คลายไป
เดชะพระองค์ทรงเดช พระบารมีปกป้องผองไทย

<u>บทชาย</u>

วันนี้นับเป็นวันพ่อ พระองค์ทรงก่อสร้างความวิไล
อุทิศความสุขสวนพระองค์ มีพระประสงค์ให้ประชาสดใส
โครงการพระราชดำริเริ่ม เป็นการส่งเสริมให้กำลังใจ
พ่อเมืองปกครองประเทศ เป็นผู้วิเศษเลิศล้ำเกรียงไกร

<u>บทหญิง</u>

ถึงวาระศุภมงคล ขอเชิญเทพทั่วสกลยิ่งใหญ่
พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ พระสยามเทวาวงศ์เทพไท
คุ้มครองพระองค์ทรงสวัสดิ์ สุขเกษมปรมปรีดิ์ผองใจ

เดชะกุศลผลบุญ จงช่วยเกื้อหนุนขจัดผองภัย
โรคาพยาธิอย่าให้ปรากฏ พระฉวีศรีสดสุขสบายกายใจ
อีกทั้งพระบรมวงศา จงเจริญวัฒนายิ่งใหญ่

<u>บทชาย - หญิง</u>

น้อมเกล้าขอถวายพระพร จงสบสุขสโมสรเจ้าจอมไผท
สถิตเป็นมิ่งขวัญประชาราษฎร ทรงเป็นศรีนครเขตแคว้นแดนไทย
เดชานุภาพจงยิ่งยืนยง สิ่งใด ธ ประสงค์จงสมพระหทัย
ทีฆายุโก โหตุ จงทรงบรรลุจตุรพิธพรชัย

บทสวดสรรเสริญ - พระรัตนตรัย
- บิดา มารดา
- ครูบาอาจารย์

พระรัตนตรัย

สมเด็จพระศาสดาจารย์ ตรัสรู้อุดมญาณ
เลิศล้วนหลักธรรมอำไพ
ดุจดวงประทีปทองผ่องใส ส่องสว่างกลางใจ
มวลชนประจักษ์มรรคผล
โอน อ่อน วจี กาย กมล กราบบาททศพล
น้อมศิรเกล้าบูชา
อิติปิโสภควา อรหังสัมมา
สัมพุทธยิ่งด้วยคุณ
บรมครูผู้ทรงเกื้อหนุน สั่งสอนการุณ
พิสุทธิ์พิเศษสุขศานต์
ธรรมคุณสุนทรพิสดาร โชติช่วงชัชวาลย์
พูนเพิ่มเสริมส่งปัญญา
พระทรงผู้ทรงศิลา รับปฏิบัติมา
ศาสนาจึงอยู่ยืนยง
เผยแพร่สัจธรรมจำนง ตามพุทธประสงค์
ทำดีเว้นชั่วมัวมล
ธรรมสว่างเจิดจ้าทั่วสกล เป็นสรณะคด
ชนุชนยึดมั่นกตัญญู

บิดามารดา

นับเนื่องต่อจากบรมครู ระลึกผู้เชิดชู
เลี้ยงดูสั่งสอนตลอดมา

พระคุณบิดรมารดา ยิ่งกว่าพสุธา
มหาสมุทรรวมกัน
อบรมชมชื่นลูกครัน ชี้ทางสร้างสรรค์
เติบใหญ่ให้เรียนวิชา
รักลูก ปลูกฝัง ปัญญา ส่งเสริมพัฒนา
เพื่อศักดิ์สง่าวงศ์สกุล
อาบเหงื่อเอาแรงเจือจุน โอบเอื้อเกื้อหนุน
ลูกผิดพลาดพลั้งอภัย
ลูกประมาทมัวเมาหลงใหล พ่อแม่ปลอบใจ
ชักนำให้รู้ชั่วดี
พ่อแม่คือพรหมผู้พลี สร้างบุตรบุตรี
เมตตาปรานีเสมอมา

ครู-อาจารย์

ถึงวัยลูกเข้าศึกษา กอ ขอ กอ กา
พ่อพาไปส่งโรงเรียน
แม่จัดดอกไม้ธูปเทียน อีกเครื่องอ่านเขียน
เสร็จสรรพชื่นชมปรีดา
หวังให้ลูกมีปัญญา ธูปเทียนมาลา
กราบกรานบูชาคุณครู
ผู้ให้วิชาเชิดชู สั่งสอนหนูหนู
ให้เรียนให้รู้วิชา
รู้คิดรู้นำนานา รู้แก้ปัญหา
รู้พิจารณาเหตุผล
พระคุณครูยิ่งพึงยล ขจัดสิ่งมืดมน
ฝึกฝนฟื้นฟูใจ